

فلسفه و منطق

۱ گزینه «۳» - تنها در عبارت سوم احتمال برداشت دو معنای متفاوت وجود دارد. ۱- حسن کار علی را دیده و به روی خودش (حسن) نیاورد. ۲- حسن کار علی را دیده و به روی او (علی) نیاورده است. از سایر گزینه‌ها فقط یک برداشت می‌توان داشت.
(بیک محتشم‌الایه دوم - درس دوم - لفظ و معنا - صفحه ۱۷) (متوسط)

۲ گزینه «۱» - حکم و تضاد تنها در تصدیق وجود دارد یعنی در عبارت اول و چهارم در عبارت اول معادل معنایی یعنی «به معنای ... است» می‌باشد. بنابراین این عبارت تصدیق و دربردارنده حکم و تضاد است عبارت دوم مصدر است و همه مصادر تصور هستند. عبارت سوم جمله ناقص است و تصور است جمله چهارم استفهام لکاری است در نتیجه باید آن را تصدیق در نظر بگیریم.

۳ گزینه «۱» - تعریفی که جامع است تعریف به اخص نیست یعنی تمامی مصادیق معرفی و مجهول را در بر دارد و تعریفی که مانع نیست تعریف به اعم است یعنی تعریف عام‌تر از مجهول است و مصادیق بیگانه و بی‌ربط در آن وجود دارد.

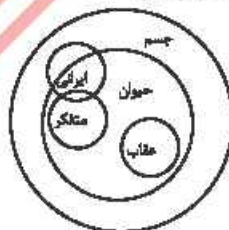
۴ گزینه «۲» - هر به دلالت لفظ بر معنا در کلمات مشخص شده مطابقی می‌باشد. علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» - تضمینی - مطابقی - تضمینی
گزینه «۳» - مطابقی - تضمینی - مطابقی
گزینه «۴» - التزامی - مطابقی - التزامی
(بیک محتشم‌الایه دوم - درس دوم - لفظ و معنا - صفحه ۱۴) (متوسط)

۵ گزینه «۳» - فعالیت‌های فکری شامل تعریف و استدلال است. لذا یک چیز به چیز دیگر نیز گویای تصدیق است و از کنار هم قرار دادن تصدیق‌ها می‌توانیم به استدلال برسیم. بنابراین تنها یک چیز به چیز دیگر می‌تواند منجر به فعالیت فکری شود (البته به صورت غیر مستقیم).

رد گزینه «۱» - تنها در تصدیق (تضاد و با جمله خبری) است که چیزی به چیز دیگر اطلاق می‌شود.
رد گزینه «۲» - حیطه کاربرد منطق تعریف و استدلال است اما از طریق کار هم قرار دادن تصدیق‌ها و به صورت غیر مستقیم می‌توانیم استدلال کنیم.
رد گزینه «۴» - اطلاق می‌تواند از نوع ایجاب یا سلب باشد.

(بیک محتشم‌الایه دوم - درس اول - منطق تراوی کشته - صفحه ۷) (متوسط)
۶ گزینه «۴» - مفاهیم کلی می‌توانند مصادیق داشته باشند یا نداشته باشند و فقط فرض مصادیق‌های متعدد برای آن‌ها کفایت می‌کند. در مفاهیم کلی با تعدد مصادیق در عالم واقعیت و نمونه خارجی آن کاری نداریم و صرفاً قابل تطبیق و قابل صدق بودن آن بر مصادیق متعدد ذهنی مدنظر است. البته گاهی مفاهیم کلی بر بیش از یک مصداق منطبق نمی‌شوند مانند خدا، مولود کعبه و ... و حتی اگر مصادیق خود را چه به صورت جزئی چه به صورت کلی از دست بدهند باز هم مفاهیم کلی باقی خواهند ماند. در گزینه «۴» در نظر گرفتن بیش از یک مصداق برای مفهوم کلی مردود اعلام شده که این عبارت با مفهوم کلی متفاوت است. (بیک محتشم‌الایه دوم - درس سوم - مفهوم و صدق - صفحه ۲۰) (متوسط)
۷ گزینه «۱» - تنها نسبت تساوی میان مفاهیم کلی ذکر شده وجود ندارد.

(بیک محتشم‌الایه دوم - درس سوم - مفهوم و صدق - صفحه ۲۲ و ۲۳) (متوسط)

۸ گزینه «۳» - در گزینه «۲» با استدلال قبلی مواجه هستیم. موجودات زنده به آب و غذا احتیاج دارند انسان موجود زنده است. بنابراین انسان هم به آب و غذا احتیاج دارد. نکته مهم: هر عبارتی که در آن قیدهایی مانند: «مثل» - «مانند» - «شبه» و ... باشد ازوماً تمثیلی نیست. تمثیل میان دو امر مجزا برقرار می‌شود. انسان مثل موجود زنده نیست بلکه خود موجود زنده است. گزینه «۱»، «۲» و «۴» استقرایی هستند.

(بیک محتشم‌الایه دوم - درس پنجم - قیاس استدلال استقرایی - صفحه ۴۲ تا ۴۵) (متوسط)
۹ گزینه «۳» - با توجه به مفهوم لوگوس در فلسفه هراکلیتوس عقل حیثیتی است که هم جهان و اثبات ظهور او هستند و هم کلمات و سخن. این نادرست است که سخن انسان قدیشه‌های یک حقیقت متعالی است درست این است که سخنان انسان پرتویی از حقیقت متعالی لوگوس است. (رد گزینه «۴»)
(بیک محتشم‌الایه دوم - درس هفتم - عقل در فلسفه - صفحه ۵۴) (متوسط)

۱۰ گزینه «۴» - برخی از جریان‌های فکری جهل اسلام در دو شکل به مخالفت با عقل پرداختند: ۱- محدود کردن دایره کارآمدی و اعتبار عقل در عین پذیرش آن ۲- مخالفت با فلسفه و منطق به عنوان علومی یونانی و غیر اسلامی که در شکل اول این مخالفت به دلیل عدم کاربرد صحیح روش عقلی در تبیین مسائل مربوط به دین ۲- احتمال ارتکاب خطا در امور دینی و ۳- آسیب رسیدن به دین دایره کارآمدی عقل محدود گردید.
(بیک محتشم‌الایه دوم - درس هشتم - عقل در فلسفه - صفحه ۶۰) (متوسط)

۱۱ گزینه «۱» - عقلی که در انسان هست و به او توفیق‌دهی اندیشیدن می‌دهد پرتویی از همان عالم عقول است که اگر تربیت شود و رشد کند علاوه بر استدلال کردن می‌تواند حقایق را آن گونه که آن موجودات درک و شهود می‌کنند ببیند و شهود کند. بنابراین تنها توفیقی عقل انسان استدلال کردن نیست و می‌تواند به مرتبه شهود و جایگاه عقول نیز دست یابد. عالم موجودات عالم عقول از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم (تصدیقات و تصورات) نیست و آن‌ها حقایق را شهود می‌کنند. (رد گزینه «۴»)

(بیک محتشم‌الایه دوم - درس هشتم و نهم - عقل در فلسفه - صفحه ۵۴) (متوسط)
۱۲ گزینه «۲» - این که هیچ ذره‌ای بی‌نیاز نیست نشان‌دهنده این است که اگر خداوند آبی پرتو عتابت خویش را برگرد همه چیز از بین می‌رود که در نظریه امکان فکری ملاصدرا مطرح می‌شود. (بیک محتشم‌الایه دوم - درس ششم - خدا در فلسفه - صفحه ۴۶) (متوسط)

۱۳ گزینه «۴» - عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آن‌ها بحث می‌کند عقل نظری و از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدها بحث می‌کند عقل عملی نامیده می‌شود.

شناخت قولیتی که ماژم به رعایت آن هستیم در حیطه عقل عملی. برهان‌های اثبات خدا در حیطه عقل نظری. دانش شناخت احکام هستی و بررسی حرکت و سکون اشیا در فیزیک نیز به عقل نظری مربوط است زیرا شناخت احکام هستی اشیا و حرکت و سکون از احکامی هستند که مربوط به خود موجودات و چگونگی آن‌هاست و از واکنش‌های ما مستقل است لذا در حیطه عقل نظری قرار می‌گیرد.

(بیک محتشم‌الایه دوم - درس هفتم - عقل در فلسفه - صفحه ۵۵) (متوسط)
۱۴ گزینه «۳» - عبارت اول عبارت غیر بدیهی است بنابراین حصول آن متوقف بر فکر و نظر است و در مرحله عقل بالفعل مورد بررسی قرار می‌گیرد. عبارت دوم و سوم هر دو از اولیات و امور بدیهی هستند که مربوط به عقل بالمکه هستند و حصول آن‌ها متوقف بر فکر و نظر خاصی نیست بنابراین گزینه «۳» صحیح است.

(بیک محتشم‌الایه دوم - درس هفتم - عقل در فلسفه - صفحه ۶۴ و ۶۵) (متوسط)
۱۵ گزینه «۱» - فلاسفه مسلمان می‌گویند ما فرزندان دایم هستیم و هر نظر و هر مکتب و آیینی که دلایل استدلال عقلی داشته باشد باید پذیریم.

عقل رد گزینه «۲» - ممکن است سختی پذیرفته شود حال آن که بدون استدلال باشد و سخن بدون استدلال عقلانی قابل دفاع نیست نه این که قابل پذیرش نباشد.
عقل رد گزینه «۴» - از نظر فلاسفه مسلمان دین باید تلذ عقل و استدلال باشد نه فلسفه.

(بیک محتشم‌الایه دوم - درس هفتم - عقل در فلسفه - صفحه ۶۴) (متوسط)
۱۶ گزینه «۳» - فلاسفه مسلمان معتقدند ایمانی که عاری از پشتوانه عقلی باشد ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط می‌کشاند.

عقل نادرستی گزینه «۱» - ملاک درستی یا نادرستی هر دانشی عقل و استدلال است و این ویژگی خاص فلسفه نیست.

عقل نادرستی گزینه «۲» - ملامتان به عقل گرا و تجربه‌گرا تقسیم نمی‌شوند.
عقل نادرستی گزینه «۴» - در فلسفه اطلاع از تفکرات و دستاوردهای سایر فلاسفه فکری ضروری است. (برابری با تعریف) (بیک محتشم‌الایه دوم - درس هفتم - عقل در فلسفه - صفحه ۶۴) (متوسط)
گزینه «۱» - عبارت الف و ب صحیح هستند و عبارت ج و د نادرست است.

۱۷ بررسی عبارت اول اگر فرض را بر پذیرش تسلسل عقل بگذاریم موجودات پیش روی ما می‌توانند وجود داشته باشند بدون آن که زجره علت‌های آفریننده آن جایی به پایان برسند این دقیقاً نقض چیزی است که فارابی به آن نقل است.
بررسی عبارت دوم و سوم: پذیرش تسلسل عقل ناشی از نتایج برهان فارابی است و این برهان بر پایه عقلی تقدم علت بر معلول بنا شده است.

بررسی عبارت چهارم: مطابق با اصل اشاع اجتماع تقیض است که معلول‌ها باید علت خود شوند (که البته محال و غیر ممکن است) و این عبارت نمی‌تواند مطابق بر اشاع تسلسل علل نامتناهی باشد. (بیک محتشم‌الایه دوم - درس ششم - خدا در فلسفه - صفحه ۴۳) (متوسط)

۱۸ گزینه «۲» - در قرن دهم تا سیزدهم و هم‌زمان با دوره حاکمیت کلیسا فیلسوفان مسیحی و مسلمانان به تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند و چون توجه به عقلانیت با منای اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت این توجه و روی آوری به تدریج به گسترش عقل‌گرایی و عقب نشینی اندیشه‌های دینی انجامیده عقل جلی دین را گرفت و دین مسیحیت را در حاشیه قرار داد. (بیک محتشم‌الایه دوم - درس هفتم - عقل در فلسفه - صفحه ۵۴ و ۵۵) (متوسط)

۱۹ گزینه «۱» - اگوست کنت: فیلسوف تجربه‌گرای قرن نوزدهم عقل فلسفی را کلاً فکری می‌داند و معتقد بود که نگاه فلاسفه به جهان نظر بر واقعیت نیست و ساخته ذهن آنان است. (بیک محتشم‌الایه دوم - درس هفتم - عقل در فلسفه - صفحه ۵۷) (متوسط)

- ۳- گزینه «۱» - تفاوت برهان ابن‌سینا و فارابی در دو مطلب عمده قرار دارد:
- ۱- استفاده از میثاق علت و معلول به جای وجوب و امکان در برهان فارابی
 - ۲- استفاده از امتناع تسلسل در برهان فارابی و عدم آن در برهان ابن‌سینا که هر دو مربوط به مقدمات استدلال‌ها هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- علت رد گزینه «۲» مقدمات برهان وجوب و امکان با برهان امکان قهری متفاوت است.
- علت رد گزینه «۳» فارابی امتناع تسلسل و اثبات خدا را در یک برهان بیان می‌کند.
- علت رد گزینه «۴» برهان وجوب و امکان هم در فرض محدود بودن و هم فرض نامحدود بودن موجودات جهان صحیح است.
- (برابری یا تغییر) (پایه دوازدهم - درس ششم - خدا در فلسفه ۲ - صفحه ۵۶ و ۵۷) (دکوار)

